

Nieuwsbrief Boeren voor Natuur op Landgoed Twickel

Nummer 3, november 2004

Voor u ligt het derde nummer van de nieuwsbrief over de pilot Boeren voor Natuur op het Landgoed Twickel. In de pilot wordt de haalbaarheid van de toepassing van het idee Boeren voor Natuur getoetst. Heeft u ideeën voor een volgende nieuwsbrief? U kunt dan uw bijdrage sturen aan:
tamara.ekamper@wur.nl (0317 478710)

Heeft u vragen over dit project? U kunt contact opnemen met: Anton Stortelder (0317-477928),
anton.stortelder@wur.nl
of Marleen Buizer (0317-478701)
marleen.buizer@wur.nl

Een gefaseerde aanpak

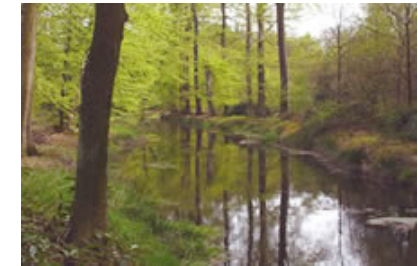
Na de gesprekken met de pachters over de mogelijkheden van Boeren voor Natuur op de individuele bedrijven op Twickel, bleek de animo onder de pachters groter dan aanvankelijk verwacht. Mede daardoor is voor het vervoltraject gekozen voor een gefaseerde aanpak. In de eerste fase zijn verspreid over het landgoed 10 bedrijven geselecteerd. Zeven daarvan hebben gekozen voor een landschapsgerichte bedrijfsvoering, de overige drie worden natuurgerichte bedrijven. De afspraken die de pachters in overleg met de Stichting Twickel en Alterra hebben gemaakt, zijn vastgelegd in bedrijfsplannen. Die 10 bedrijfsplannen zijn, inclusief een overzicht van de totale kosten en een uitvoeringsplan, gebundeld in een rapport. Eind oktober is de conceptversie hiervan in de projectgroep besproken. Dit zal in november naar de stuurgroep worden verstuurd, die op 15 december hierover vergadert. Wanneer de stuurgroep haar goedkeuring geeft, zal het rapport begin 2005 aan het ministerie van LNV worden aangeboden.

Landschapsgerichte bedrijven

De pachters die gekozen hebben voor de landschapsgerichte variant krijgen in de toekomst een vergoeding voor de hectaren die uit productie worden genomen en als landschapselement worden ingericht. Per ha is dit jaarlijks 1800 euro.

In het bedrijfsplan is de structuur van de landschapselementen vastgelegd. Het gaat voornamelijk om moeilijk bewerkbare hoeken en randen. Deze gronden worden uit de productie gehaald en er komt struikgewas of een ander landschapselement voor in de plaats. Ook kiezen veel pachters ervoor de natte stukken uit productie te halen. Deze stukken kunnen worden afgeplagd en zich tot broekbosjes ontwikkelen. Of op de natte delen ontstaan moerassen, met bijbehorende vegetatie.

Het afstoten van de moeilijk bewerkbare delen van het land voor landschapsontwikkeling is niet alleen voor de pachters voordelig, ook het landgoed gaat er, door de ontwikkeling van nieuwe landschapselementen, ecologisch op vooruit.

Natuurgerichte bedrijven

In de eerste fase zijn nu voor de bedrijven van Marwin Hofstede, André Luttkhedde en Nico Versteeg concrete plannen uitgewerkt voor de omschakeling naar een natuurgericht bedrijf. Op alle drie de bedrijven wordt een deel van de gronden sterk vernat. Op die manier gaan de bedrijven een bijdrage leveren aan het instandhouden van (in Nederland zeldzame) natte heidevelden. Er zijn in het recente verleden hoge kosten gemaakt om deze heidevelden in ere te herstellen. Ook het huidige beheer van deze velden, bedoeld om vergrassing tegen te gaan, brengt de nodige kosten met zich mee. Bovendien zijn de waterstanden 's zomers te laag voor dit type heide. In de bedrijfsplannen worden de heidevelden onderdeel van de natuurgerichte bedrijven. Door de heidevelden bij deze bedrijven te betrekken, zal de situatie omtrent beheer en

waterpeil voor natte heidevelden sterk verbeteren.

Om de bedrijfsplannen uit te kunnen voeren, is een positief antwoord op de volgende vragen noodzakelijk:

1. komt er voldoende geld beschikbaar uit de regio, en van het ministerie van LNV om het fonds te vullen?
2. Geeft de Europese Commissie goedkeuring voor de fondsconstructie in Boeren voor Natuur?

Hieronder de stand van zaken.

Stand van Zaken Fondsvulling

Alles valt of staat met de fondsvulling. De bestuurders uit de regio werken hier hard aan. De provincie Overijssel heeft 750.000 euro beschikbaar gesteld voor de eerste fase (in totaal is ongeveer 3 miljoen nodig voor deze fase). Ook gemeenten, de regio, het ministerie van LNV en het waterschap hebben in de stuurgroep uitgesproken dat ze proberen de financiering rond te krijgen. Op de stuurgroepvergadering van 15 december zal duidelijk worden hoeveel geld er vanuit de regio beschikbaar is voor de financiering van de beheerskosten in de eerste fase. Voor de inrichtingskosten wordt nog gezocht naar

financieringsmogelijkheden. Dit bedrag is echter veel lager dan het fondsbedrag. De ervaring leert, dat financiering voor dergelijke concrete ingrepen relatief eenvoudig zijn te verwerven.

Stand van Zaken Staatssteuntoets

Europese regels zien erop toe dat boeren niet onrechtmatig worden bevoordeeld ten opzichte van andere boeren in Europa. Dat zou namelijk kunnen leiden tot oneerlijke concurrentie.

Voor de fondsconstructie in Boeren voor Natuur is dan ook goedkeuring nodig van Brussel. Het ministerie van LNV en de provincie Overijssel werken samen aan de aanvraag voor een staatssteuntoets. Middels deze toets wordt goedkeuring gevraagd aan de Europese Commissie voor financiering van boeren volgens de visie van Boeren voor Natuur. Op moment van schrijven ligt de aanvraag ter goedkeuring bij de afdeling Juridische Zaken van het ministerie van LNV. Er is nog geen zicht op wanneer dit naar Brussel kan worden gestuurd. Wel is uitgesproken dat de pilots Boeren voor Natuur bij voorkeur niet wachten op aanvragen uit

andere Groene Diensten projecten in Nederland.

Informatieavonden

Voor pachters van zowel de natuurgerichte, als de landschapsgerichte bedrijven zijn speciale informatieavonden georganiseerd. Tijdens deze avonden kwamen kritische vragen boven tafel.

Een van de discussies ging over de mestwetgeving.

Voorwaarde in de mestwetgeving is dat voor MINAS alleen 'cultuurgrond' wordt meegerekend. De uitgerasterde stroken kunnen echter moeilijk als cultuurgrond beschouwd worden. Dit zou betekenen dat het aantal ha cultuurgrond op de landschapsgerichte bedrijven afneemt. Het financiële voordeel van een landschapsgericht bedrijf, wordt dan deels weer teniet gedaan door hogere kosten i.v.m de mestwetgeving. De pachters geven bovendien aan dat op deze stroken nu al geen bemesting plaats vindt. Wanneer de landschapselementen wel blijven meetellen als cultuurgrond, dan treedt er feitelijk geen verandering op in de bemesting. Wat wel verandert is dat de landschapselementen bewaard blijven, en daar is het op de

landschapsgerichte bedrijven om te doen.

Voor wat betreft de mestwetgeving, wordt er bij LNV op aangestuurd, te beslissen dat de nieuwe landschapselementen geen verandering voor de mestboekhouding met zich meebrengt.

Aanmelden voor de nieuwsbrief?

Wilt u op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen rond de pilot Boeren voor Natuur op Landgoed Twickel? Dan kunt u zich aanmelden om deze nieuwsbrief te ontvangen. U kunt zich aanmelden bij Tamara Ekamper: Tamara.ekamper@wur.nl (0317 478710).